

Sønderjyske Årbøger – vejledning for forfattere og fagfællebedømmere

Sønderjyske Årbøger generelt

Sønderjyske Årbøger er grundlagt i 1889. Det er dermed et af Danmarks ældste historiske tidsskrifter. Det udgives siden 1923 af Historisk Samfund for Sønderjylland, hvis 2.500 medlemmer modtager årbogen i november/december måned. *Sønderjyske Årbøger* er således også et af Danmarks mest udbredte historiske tidsskrifter. En årgang af årbogen er på ca. 300 sider og indeholder artikler, kildepublikationer gerne i form af erindringer, eventuelle debatartikler/indlæg, anmeldelser og årsberetninger fra arkiver, biblioteker, museer og forskningsinstitutioner.

Sønderjyske Årbøger er det danske historiske tidsskrift for Sønderjyllands og hertugdømmernes historie. Vores søsterforening syd for grænsen udgiver tilsvarende *Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte*.

Ud over *Sønderjyske Årbøger* udgiver Historisk Samfund for Sønderjylland *Sønderjysk Månedsskrift*, som udsendes til medlemmerne otte gange om året med korte artikler mest af kultur-, lokal- eller personalhistorisk indhold, en kvartalsvis grænselandskronik, korte anmeldelser m.m. Korte artikler på 7-8 sider og derunder henvises i reglen til publicering i månedsskriftet. Redaktionens mail-adresse er kifu@museum-sonderjylland.dk.

Krav til artikler i Sønderjyske Årbøger

Sønderjyske Årbøger indgår i den stærke tradition, som findes i dansk historieforskning for at forene videnskabelig udredning med en alment tilgængelig fremstilling for historisk interesserede læsere.

Det betyder på den ene side, at historiefaglige artikler i *Sønderjyske Årbøger* skal leve op til de almindelige krav til en videnskabelig fremstilling. Det indebærer bl.a.:

- Artiklen har en indledning med en klar problemformulering, dvs. det eller de spørgsmål, som søges besvaret med den pågældende historiske undersøgelse
- Indledningen beskriver den metode, som benyttes for at besvare denne problemformulering
- Indledningen beskriver tillige i hovedtræk det kildemateriale, som undersøgelsen bygger på, og de vigtigste problemer i forbindelse hermed
- Indledningen sætter kort undersøgelsen i forhold til den eksisterende forskning (litteratur) på området
- Indledningen eller et særligt underafsnit beskriver den historiske sammenhæng, som emnet indgår i
- Artiklen har en klar disposition med underafsnit

- Artiklen har en konklusion, som evt. med de nødvendige forbehold svarer på det eller de spørgsmål, som rejstes i indledningen
- Artiklen rummer efter konklusionen lister hhv. over anvendt kildemateriale og trykte kilder samt anvendt litteratur
- Artiklen afsluttes med noter, der rummer dokumentationen for de påstande, der er fremsat i hovedteksten i form af specifikke henvisninger til arkivalier, trykte kilder og litteratur. Noterne kan i begrænset omfang bruges til diskussion af underordnede spørgsmål, ligesom de kan rumme forklaringer på begreber i hovedteksten.

Den videnskabelige kvalitet af artiklerne sikres dels ved en bedømmelse i redaktionen, dels ved en anonym fagfællebedømmelse (peer review) ved en anerkendt forsker forud for publiceringen. Dog er kildepublikationer og debatartikler undtaget. Redaktionen forbeholder sig ret til at returnere et manuskript uden fagfællebedømmelse, såfremt ovenstående krav indlysende ikke er overholdt.

På den anden side betyder hensynet til en bred læserkreds, at artikler i *Sønderjyske Årbøger* skal være affattet på et klart og korrekt dansk, hvilket bl.a. indebærer:

- Fagjargon undgås
- Fagudtryk, som er nødvendige, forklares for læseren første gang, det anvendes
- Anvendelse af teoretiske begreber og modeller fra f.eks. samfundsvidenskab, etnologi og antropologi, litteraturvidenskab undgås helt eller begrænses videst muligt. Det gælder særlig for bachelor- og specialeopgaver, at disse dele af afhandlingen med fordel kan udelades, evt. med henblik på publicering andetsteds.
- Der skrives i korte sætninger uden mange indskudte led. Lange sætninger brydes op.
- Der benyttes et varieret sprog, og "modeudtryk" undgås
- Der benyttes grammatisk komma
- Der anvendes generelt moderne retskrivning. På enkelte områder har redaktionen fastsat supplerende regler, jf. nedenstående.

Sønderjyske Årbøger bringer normalt ikke artikler, som helt eller i det væsentligste tidligere har været publiceret i et dansk eller gængs slesvig-holstensk tidsskrift, antologi eller lignende.

Sønderjyske Årbøger tilstræber en varieret sammensætning af artikelstoffet og kan derfor ikke garantere publikation i førstkommande årgang.

Udformning af manuskripter

Manuskripter til *Sønderjyske Årbøger* indsendes i elektronisk form, helst i Microsoft Word og med skrifttypen Times New Roman, punktstørrelse 12 og halvanden linjeafstand. Det indsendes til redaktionen pr. e-mail (hssdj@hssdj.dk) som vedhæftet fil, ledsaget af et eksemplar i papirform.

Manuskriptet skal bestå af følgende dele:

- Overskrift, skrives i 18 punkt og med fed

- Evt. underoverskrift skrives i 14 punkt og med fed
- Forfatternavn indledes med "AF" og skrives i 12 punkt med versaler
- Manchet på max. 700 typeenheder inkl. mellemrum. Skrives med enkelt linjeafstand
- Hovedteksten, som normalt ikke må overstige 48.000 typeenheder inkl. mellemrum. Større manuskripter kun efter forudgående forhandling med redaktionen. Hovedteksten inddeles i et passende antal underafsnit, som ikke nummereres. Yderligere opdeling af underafsnit undgås.
- Selvstændige kilde- og litteraturoversigter, som placeres før noterne. Kildeoversigten benævnes KILDER og deles i utrykte og trykte kilder; førstnævnte ordnes efter arkivinstitution og arkivfond, sidstnævnte alfabetisk efter titel (aviser o.l.) eller udgivernavn (trykte kildeudgivelser), jfr. næste punkt.
- I litteraturoversigten, der benævnes LITTERATUR, angives forfatternavn med efternavn først og med almindelig skrift, mens bogtitler og navne på tidsskrifter angives med kursiv, og titler på artikler sættes i anførselstegn (f.eks.: Fink, Troels: *Båndene bandt. Forbindelsen over Kongeåen 1864-1914* I-II, Aabenraa 1999; Adriansen, Inge: "Dybbøl – et dansk og et tysk nationalt symbol", *Sønderjyske Årbøger* 1992, s. 249-290).
- Notehenvisninger til kilder og litteratur, der benævnes NOTER, skrives som slutnoter. I noterne anvendes arabertal (1, 2, 3...). Henvisningsmåden i noterne kan enten være en forkortelse af værkets titel eller forfatterens navn efterfulgt af værkets udgivelsesår.
- En tysk Zusammenfassung på ca. 1.200 typeenheder inkl. mellemrum. Kan indleveres på dansk, idet redaktionen så sørger for oversættelse.
- Kort forfatterbiografi med navn, stilling, evt. akademisk grad, ansættelsessted, adresse (arbejde eller privat), telefonnr., e-mail.
- Illustrationer af enhver art, dvs. tabeller, figurer, kort og billeder. De indleveres på særskilte ark og eventuelt i digital form (min. 300 dpi). De må altså ikke indlejres i manuskriptet. De tilhørende billedtekster skal medfølge som særskilt fil. Forslag til placering af illustrationer kan markeres på den indleverede papirkopi af manuskriptet. Der ønskes normalt forslag til 4-6 illustrationer pr. artikel.

Redaktionens supplerende regler

- Nuværende tyske købstæder skrives på dansk (Flensborg, Slesvig...). Ligeledes større øer (Sild, Før...) og landskaber (Angel, Ejdersted...). Andre geografiske steder skrives på tysk (Harrislee...).
- Titel på malerier, udstillinger og konferencer skrives med kursiv. Anførselstegn ved navne på konkurrencer og foredragsrækker.
- Citater i anførselstegn (ej i kursiv). Udeladelser i citat: "Sønderborg Slot [...] var bygget". Citater oversættes til dansk, medmindre der er en sproglig "finesse", der herved går tabt. Citater, der udgør hele sætninger, skrives således med notehenvisning: "Han talte dansk og vedblev at tale dansk."¹ Citater, der kun består af et par ord, skrives således med notehenvisning: Det var i 1842, at Peter Hiort Lorenzen "vedblev at tale dansk".¹
- Der anvendes moderne retskrivning i citater (navneord med småt, å i stedet for aa).

- Historiske begivenheder (jf. retskrivningsordbogen), navne på bands/musikgrupper/kor og skibsnavne med stort (ej i anførselstegn).
- Stillingsbetegnelser med lille.
- Forkortelser begrænses (alternativt skrives de fuldt ud). Vi kan leve med kl., etc., ca., pr., evt., kr., f.eks., men ikke fx.
- Tal til og med ti skrives med bogstaver.
- Datering skrives således: 1. januar 2003. I noter dog forkortet: 1.1.2003.
- Redaktionel forklaring sættes i skarp parentes: fornede [frønnede].
- Christian X (ikke Chr. d. 10.).
- Johan Adolf (1590-1616).
- Personnavne skrives ikke nødvendigvis ud, men retter sig efter gængs tale – f.eks. H.C. Andersen.
- Forbindende adverbier og præpositioner med styrelse skrives i to ord, uden styrelse i ét ord, f.eks.: Karl Otto Meyer stod stærkt inden for SSW's egne rækker, men: Mht. regeringsdannelse foretrak Karl Otto Meyer, at SSW stod udenfor.

Vejledning for fagfællebedømmelse

- Der forventes en bedømmelse på 1/2-1 A4-side.
- Der gives indledningsvis en kort beskrivelse af manuskriptet med dets vigtigste konklusioner og resultater.
- Artiklen placeres i forhold til den eksisterende forskning.
- Hvilket kildemateriale er taget i anvendelse og hvordan er behandlingen af materialet.
- En kortfattet vurdering af manuskriptets styrker og svagheder.
- Artikkens læsevenlighed og sproglige kvaliteter.
- Afslutningsvis bedømmes manuskriptet med en af følgende betegnelser:
 - Ubetinget kvalificeret.
 - Betinget kvalificeret med mindre rettelser.
 - Betinget kvalificeret med større rettelser.
 - Afvises
 - Bedømmelsen ledsages af en kortfattet begrundelse. Ved bedømmelsen "betinget kvalificeret" angives tillige de ønskede rettelser og begrundelsen herfor.
- Der ønskes ingen bemærkninger til korrektoren med mindre formuleringerne er direkte meningsforstyrrende, idet redaktionen efterfølgende vil sørge for en grundig redigering og korrekturlæsning på manuskriptet.
- Bedømmelsen sendes til redaktionen.
- Der henvises til ovenstående generelle bemærkninger om Sønderjyske Årbøger og kravene til artikler heri.